

Αθήνα, 28 Σεπτεμβρίου 2023

ΕΡΩΤΗΣΗ

Προς τον Υπουργό Υγείας

ΘΕΜΑ: «Σοκαριστικός ο αριθμός αυτοκτονιών στην Ελλάδα - άμεση ανάγκη η θωράκιση της προστασίας της ψυχικής υγείας»

Σοκάρουν τα στοιχεία για τις αυτοκτονίες στη χώρα μας, καθώς είναι ραγδαία η αύξησή τους, με καταγεγραμμένες περισσότερες από 500 αυτοκτονίες τον χρόνο, εκτιμούμενες 15-20 φορές πολλαπλάσιες μη θανατηφόρες απόπειρες και ανεκτίμητες παράπλευρες, πολυποίκιλες και πολυσύνθετες απώλειες, τόσο για το άμεσο οικογενειακό όσο και το ευρύτερο κοινωνικό περιβάλλον των αυτόχειρων. Εξάλλου, μέγιστη ανησυχία προκαλεί το σοκαριστικό ποσοστό αυτοκτονιών παιδιών κι εφήβων, αποτελώντας την τρίτη αιτία θανάτου στην ηλικιακή ομάδα ατόμων 15-18 ετών.

Σύμφωνα με δημοσιοποιημένα στοιχεία μελέτης αυτοκτονιών από την «ΚΛΙΜΑΚΑ» (μη κερδοσκοπικό - μη κυβερνητικό οργανισμό που δραστηριοποιείται στη λειτουργία μονάδων για την υλοποίηση προγραμμάτων και παρεμβάσεων για την προαγωγή της ψυχικής υγείας και την προώθηση της κοινωνικής ενσωμάτωσης των αποκλεισμένων ομάδων), το 2020 αυτοκτόνησαν 464 άνθρωποι, ενώ ο αριθμός των αυτοκτονιών τα έτη 2021, 2022 και 2023 παρουσιάζει μια σταθερή αυξητική τάση με περισσότερα από 1500 άτομα να έχουν αυτοκτονήσει αυτό το χρονικό διάστημα. Τα μακάβρια αυτά στοιχεία για την Ελλάδα κάνουν πια λόγο για 2 αυτοκτονίες κάθε μέρα!

Στις 07/06/2023 ανακοινώθηκε η προσθήκη από την Επιτροπή της Ευρωπαϊκής Ένωσης ενός νέου πυλώνα στην Ευρωπαϊκή Ένωση Υγείας: μια νέα ολοκληρωμένη προσέγγιση στην ψυχική υγεία. Με βάση την εν λόγω προσέγγιση, εξομοιώθηκε ουσιαστικά η ψυχική με τη σωματική υγεία και εξασφαλίστηκε μια νέα διατομεακή προσέγγιση των ζητημάτων ψυχικής υγείας, με προβλεπόμενη επιπλέον ενωσιακή χρηματοδότηση ύψους 1,23 δις. ευρώ από διαφορετικά χρηματοδοτικά μέσα. Υπάρχουν δε δράσεις με προβλεπόμενα υψηλά κονδύλια όπως η Ευρωπαϊκή Συμμαχία για την Κατάθλιψη που ουσιαστικά δεν αξιοποιούνται από τη χώρα μας.

Επειδή η αύξηση της αυτοκτονικότητας απαιτεί άμεση και συντονισμένη παρέμβαση από την πολιτεία.

Επειδή η προώθηση της καλής ψυχικής υγείας μέσω της πρόληψης και έγκαιρης διάγνωσης των ψυχικών παθήσεων, της επένδυσης στην κατάρτιση και την ανάπτυξη ικανοτήτων σε όλες τις πολιτικές για τη βελτίωση και την πρόσβαση σε θεραπεία, η εξασφάλιση καλής ψυχικής υγείας στην εργασία, η βοήθεια σε ευάλωτες και κοινωνικά ευπαθείς ομάδες, καθώς και η συμβολή σε όλους τους πολίτες σε περιόδους έντονης κρίσης όπως τις παρούσες (μεταπανδημίας/έντονων εποχικών λοιμώξεων, κ.λπ.) έχουν αναγνωριστεί και κατοχυρωθεί διεθνώς και πανευρωπαϊκά.

Επειδή η προστασία των παιδιών και των νέων στην περίοδο που είναι πολύ ευάλωτα και διαπλάθεται η προσωπικότητά τους, σε ένα παγκοσμιοποιημένο, ψηφιακό περιβάλλον, αυξανόμενης πίεσης και προκλήσεων απαιτεί την άμεση ενεργοποίηση και λειτουργία ενός οργανωμένου δικτύου ψυχικής υγείας, επικεντρωμένου στην πρόληψη αλλά και αποτελεσματική αντιμετώπιση των ψυχικών παθήσεων και δη των αυτοκτονιών.

Επειδή οι ισχυρισμοί απλά περί έλλειψης στις κοινοτικές υπηρεσίες ψυχικής υγείας στον ελληνικό πληθυσμό υπονομεύουν τη σημασία της έγκαιρης και συστηματικής πρόληψης κι αντιμετώπισης των αυτοκτονιών, η οποία απαιτεί όχι ποσοστιαίες και απλές στατιστικές αναφορές αλλά συντονισμένη προσπάθεια, κοινωνική αφύπνιση κι ακρόαση των αναγκών όλων, ειδικώς των παιδιών κι εφήβων.

Επειδή δεν δικαιολογείται καμία αδράνεια σε νομοθετικό επίπεδο και η μη έγκαιρη και πλήρης αξιοποίηση όλων των προβλεπόμενων ευρωπαϊκών μέτρων και δράσεων.

Επειδή δεν δικαιολογείται να υπάρχουν εκκρεμότητες και καθυστερήσεις στην ολοκλήρωση της ψυχιατρικής μεταρρύθμισης, ειδικά υπό το φως των προεκτεθεισών ενωσιακών εξελίξεων.

Επειδή, ειδικότερα, η θωράκιση του πλαισίου πρόληψης των αυτοκτονιών στη σύγχρονη πραγματικότητα έχει επισημανθεί από όλους τους θεσμικούς αλλά κι επιστημονικούς φορείς (επιστημονικές κοινότητες).

Επειδή οι σύγχρονες θεωρήσεις για την ψυχική υγεία επιβάλλουν η πολιτεία να αφουγκραστεί τα ευρύτερα κοινωνικά και οικονομικά αίτια που οδηγούν τους αυτόχειρες στο διάβημά τους, ενώ παράλληλα εστιάζουν στην ανεύρεση λύσεων για τον εντοπισμό και πρόληψη των περιπτώσεων υψηλού ρίσκου. Δεν είναι τυχαίο ότι οι αρμόδιοι επιστήμονες επισημαίνουν ότι το πολύ μεγάλο ποσοστό του 95% των αυτοκτονιών θα μπορούσε να έχει αποτραπεί, καθώς το 90% των περιπτώσεων δίνει προειδοποιητικά σημάδια. Πόσα άλλα άτομα και ιδίως παιδιά κι έφηβοι πρέπει να χαθούν για να πάψει η κοινωνία και η κυβέρνηση να κωφεύει στις «εκκλήσεις» που εκπέμπονται από τα «θύματα» ή τους «πάσχοντες» και τον «συναγερμό» που έχει ενεργοποιηθεί σε διεθνές και ευρωπαϊκό επίπεδο;

Επειδή τόσο οι θεωρητικές εξαγγελίες για *«ολοκληρωμένο σύστημα ψυχικής υγείας με ανθρωποκεντρικές υπηρεσίες, μηδενική ανοχή στο στίγμα και στους κοινωνικούς αποκλεισμούς»* όσο και η ανάληψη πρωτοβουλιών ειδικότερα για την πρόληψη και την αντιμετώπιση των αυτοκτονιών είναι ανεπαρκείς.

Επειδή η εκπόνηση και υλοποίηση εθνικής στρατηγικής για την πρόληψη και αντιμετώπιση των αυτοκτονιών πρέπει να επιτευχθεί μέσα από ένα ολοκληρωμένο θεσμικό πλαίσιο και να αξιοποιηθούν ταυτοχρόνως τα σχετικά ευρωπαϊκά κονδύλια.

Ερωτάται ο αρμόδιος Υπουργός:

- 1. Σε ποιες άμεσες ενέργειες προτίθεται να προβεί για την υλοποίηση μιας ολοκληρωμένης και αποτελεσματικής στρατηγικής για την πρόληψη των αυτοκτονιών;**

2. Ποιες συγκεκριμένα σχετικές ενωσιακές δράσεις για την πρόληψη και αντιμετώπιση των αυτοκτονιών έχει αξιοποιήσει και με ποιο τρόπο και ποιες προτίθεται να αξιοποιήσει και σε τι χρονικό πλαίσιο;

Η ερωτώσα βουλευτής

Θρασκιά Ουρανία (Ράνια)